

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. V. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

est, & in voluntate dandi gratiam ut principium meriti inclusa.

59. Confirmatur, & magis declaratur mens hujus S. Doctoris: Eam ordinationem requirit S. Thomas ut sufficientem ad meritum de condigno, quæ est ejusdem rationis cum ordinatione, quæ Deus dirigit res naturales ad consecutionem finis sibi connaturalis: Sed hæc est intrinseca: Ergo ex D. Thoma ordinatio requisita ad rationem meriti de condigno est sola intrinseca. Major patet ex verbis jam adductis: Minor etiam est manifesta. Nam res naturales non aliter moventur ad suos fines, quam per collationem virtutum activarum, quibus acquiritur finis, & per applicationem talium virtutum ad operandum: Sed hæc dicunt ordinationem intrinsecam, ut constat: Ergo ordinatio quæ Deus dirigit res naturales ad consecutionem sui finis, intrinseca est.

60. Potest etiam conclusio ratione suaderi. Si ad completam rationem meriti requireretur ex parte Dei, præter ordinationem ad præmium, inclusam in voluntate conferendi gratiam, tanquam principium merendi, aliqua promissio divina, vel aliquod pactum, eò esset ut Deus fieret debitor, & obligaretur reddere mercedem: Atqui ad hoc non requiritur pactum vel promissio, sed sufficit ordinatio ad præmium, inclusa in voluntate dandi gratiam ut principium meriti: Ergo &c. Major est præcipuum fundamentum doctrinæ Adversariorum, existimantium Deum non posse fieri debitorem, neque obligari ad reddendum præmium, vel mercedem, nisi ex pacto, vel promissione. Minor verò probatur: supposita ordinatione ad præmium, inclusa in voluntate dandi gratiam, tanquam principium meriti, æquæ Deus est debitor, & obligatus ad præmiandum bona nostra opera, ac supposita ejus promissione: sicut enim præsupposita suâ promissione est debitor, non quidem nobis, sed sibi, ad eam implendam; ita præsupposita ordinatione gratiæ ad meritum, per modum principij ipsius, debet talem ordinationem implere: cum autem talis ordinatio necessario includat, vel supponat voluntatem dandi gloriam bonis operibus hominis, ex gratia elicitis, tanquam meritorij ipsius, impossibile est quod impleatur, nisi qui ex gratia bene operatur, & gloriam meretur, infallibiliter eam assequatur, si tamen perseveret finaliter in tali merito, & illud per peccatum non interrumpatur.

61. Confirmatur primò: Ut Deus obligetur ad reddendum aliquid per modum præmij, sufficit quod ipsum dare decernat, & apud se statuat; æquæ enim obligatur Deus ad ea quæ semel decrevit, atque ad illa quæ promissit: Sed eo ipso quod Deus habet voluntatem dandi gratiam, tanquam principium meriti gloriæ æternæ, decernit & apud se statuit illam dare per modum præmij: Ergo obligatur consequenter ad eam sic reddendam.

62. Confirmatur secundò: Ideò promissio divina inducit in Deo debitum non solum fidelitatis, sed etiam justitiæ, non quidem commutativæ, sed distributivæ, ad reddendam bonis nostris operibus gloriam per modum præmij, quia conditionem nobis onerosam includit, videlicet laborem & tolerantiam in exercitio bonorum operum: Sed hoc idem importat ordinatio gratiæ per modum principij totius nostri meriti ad eandem gloriam ut præmium: Ergo etiam inducit obligationem justitiæ distributivæ ad reddendum bonis nostris operibus gloriam per modum præmij.

A Probatur tertio conclusio: Meritum respectu præmij se habet sicut motus & via respectu termini, cum sit tendentia ad illud; vel sicut medium respectu finis, quia sicut medium causat finem in genere causæ efficientis, ita meritum movet voluntatem retribuentis, in genere causæ efficientis moralis, & præmium verè & propriè obtinet rationem finis: Sed motus & via ex principiis intrinsecis, & absque omni ordinatione extrinseca, respicit terminum; sicut & medium respicit finem ad quem connaturaliter ordinatur: Ergo meritum de condigno vitæ æternæ, seclusa quacumque promissione, & ordinatione Dei extrinsecâ, connaturaliter eam respicit per modum præmij, eo ipso quod procedit à gratia sanctificante, quæ est veluti semen gloriæ, & radix visionis beatificæ, ac fons aquæ salientis in vitam æternam, ut dicitur Joan. 4. subindeque ad tale meritum non requiritur necessariò ordinatio Dei extrinseca, in pacto vel promissione consistens, sed sufficit ordinatio Dei intrinseca, quæ in collatione seu infusione gratiæ sanctificantis ut principij merendi includitur.

Ex his intelliges quod infusio gratiæ habitualis, est ordinatio in vitam æternam, ut hæreditatem quidem, quatenus collatio est gratiæ absolute; ut præmium verò, mercedem, & coronam, quatenus est collatio gratiæ ut principij merendi: quæ duæ rationes sic se habent, ut licet secunda non possit esse sine prima, ista tamen sine illa esse possit; si Deus scilicet pro suo beneplacito veller ac decerneret, ut gratia, quæ aliquem constituit filium suum adoptivum, non esset principium meriti, sed eodem modo se haberet, quo gratia quam habent animæ iustorum in Purgatorio.

S. V.

Solvuntur objectiones.

O b j i c i e s primò contra secundam conclusionem: Opera quantumvis perfecta, sancta, & bona, de se sunt improporcionata respectu beatitudinis: Ergo suum desumunt valorem ex divina acceptatione, promissione, vel pacto, subindeque ab illo in ratione meriti de condigno formaliter constituuntur. Consequentia patet: Meritum enim de condigno consistit in condignitate seu proportionatione operis cum præmio: Ergo si talis condignitas seu proportio à divina promissione sumatur, per illam, tanquam per rationem formalem, opera nostra bona redduntur meritoria de condigno vitæ æternæ. Antecedens verò probatur: Iustorum opera, quantumvis perfecta & sancta, sunt finita & limitata; beatitudo verò objectiva, quæ est ipse Deus, est infinita & illimitata, subindeque in infinitum illa opera excedit: Ergo opera nostra, quantumvis perfecta, sancta, & bona, de se sunt improporcionata respectu beatitudinis.

Respondetur negando Antecedens. Ad cujus probationem dico, quod licet beatitudo objectiva, quæ est præmium nostrorum operum, sit in se infinita, tamen finito modo communicatur; est enim Deus ipse, ut stat sub beatitudine formali, quæ est actus intellectus creati, & ita non excedit in infinitum meritum quod est actus charitatis; præsertim cum objectum charitatis in via sit Deus ut in se est, qui est infinitus. Adde quod, dato quod præmium nostrorum operum sit infinitum, adhuc tamen inter illa reperitur proportio,

63. tio, non quidem æqualitatis, sed connaturalitatis: quia cum gratia, à qua bona nostra opera procedunt, & per quam informantur, sit semen gloriæ, & radix visionis beatificæ, connaturaliter tendit in illam, tanquam in finem & consummationem; unde, ut supra dicebamus, gratia in Scriptura vocatur *fons aque salientis in vitam æternam*.

67. Obijcies secundò: Illa est ratio formalis aliqujus rei, quæ posita ponitur res, & quæ ablata aufertur: Sed promissio Dei, vel pactum, est huiusmodi respectu meriti: Ergo est ratio formalis constitutiva illius. Major patet, Minor probatur. Opera animarum purgatorij, & earum quæ sunt in cælo, à gratia procedunt, & tamen meritoria non sunt, defectu promissionis & pacti; si autem pactum poneretur, meritoria essent: Ergo posito pacto, ponitur meritum, & eo ablato, aufertur.

68. Respondeo concessa Majori, negando Minorem: si enim opera nostra non habent condignitatem seu proportionem cum præmio, nec essent ejusdem ordinis, sed inferioris, non mereantur illud de condigno, quamvis adesset promissio Dei, vel pactum, quo se obstringeret ad illud conferendum: unde in tali condignitate, seu proportionem operis ad præmium, meritum de condigno formaliter consistit, non verò in pacto, promissione, vel ordinatione Dei extrinseca, vel intrinseca; quamvis ordinatio Dei intrinseca, quæ fit per communicationem principij operis meritorij, quod est gratia non consummata, collata viatori, sit conditio necessaria ad meritum; ex cuius defectu provenit quod opera animarum purgatorij, & earum quæ sunt in cælo, meritoria non sint.

69. Obijcies tertio contra tertiam conclusionem: Concilium Tridentinum sess. 6. cap. 16. Moguntinum in confessione fidei cap. 8. & Senonense in decretis fidei cap. 16. docent opera justorum habere rationem meriti ex divina promissione: Ergo illa Concilia supponunt ad meritum apud Deum necessariam esse ordinationem ejus extrinsecam, in pacto vel promissione consistentem, & non sufficere illam quæ includitur in voluntate dandi gratiam tanquam principium merendi.

70. Respondeo concessa Antecedente, negando Consequentiam: solidum enim prædicta Concilia docere intendunt, promissionem divinam involvi in ratione meriti, tanquam aliquid sufficiens, ut vita æterna sit præmium & merces, nobisque infallibiliter conferatur, non tamen ut aliquid necessariò requisitum ad rationem meriti, & tanquam causam totalem & adæquatam, quare præmium vitæ æternæ, bonis operibus justorum infallibiliter conferatur: ad hoc enim sufficit ordinatio, quæ in voluntate dandi gratiam ut principium merendi includitur. Quod exemplo patet: sicut enim ut quis mereatur apud Regem, non necessariò requiritur, ut Rex præmium promittat, se ad illud dandum astringendo, sed sufficit ut illud dare proponat, & apud se statuat: sic etiam ut homo mereatur apud Deum, sufficit ut Deus decernat ac proponat dare præmium, licet illud non promittat, nec promissione suâ se nobis debitorem efficiat. Unde quando Concilium Moguntinum loco citato docet opera justorum duplici titulo esse digna remuneratione vitæ æternæ, nempe quia Deus illis promissit hoc præmium, & quia procedunt à Spiritu Sancto,

Tom. IV.

A animam movente per gratiam, non intendit utrumque necessariò requiri, ut infallibiliter vita æterna conferatur, sed solum vult quodlibet illorum sufficere.

Obijcies quartò: Ad meritum operum Christi necessarium fuit pactum, & promissio Dei: Ergo multò magis ad meritum operum nostrorum illa requiritur, saltem tanquam conditio, sine qua opera nostra completam rationem meriti habere nequeunt. Consequentia patet, Antecedens probatur. Nulla alia ratio videtur posse assignari, cur merita Christi infinita, & sufficientia tam pro dæmonum, quam pro hominum redemptione, & pro obtinenda gratia & gloria tam Angelis, quam hominibus, non illam de facto Angelis, sed hominibus promeruerint, nisi quia Deus suo pacto ordinavit, ob merita Christi conferre hominum & non dæmonum redemptionem, & hominibus, non verò Angelis, gratiam & gloriam essentiælem: Ergo &c.

Confirmatur: Meritum debet respicere præmium determinatum: Sed ad hoc necessaria est ordinatio Dei extrinseca, per quam ab ipso præmium determinetur: Ergo talis ordinatio est conditio necessariò requisita ad meritum.

Ad objectionem respondeo, negando Antecedens. Ad cuius probationem, nego etiam Antecedens: ratio enim cur Christi merita se extendant ad redemptionem hominum, non verò dæmonum, & ad gratiam & gloriam essentiælem hominum, non verò Angelorum, non sumitur ex pacto & promissione Dei, sed ex applicatione Christi, sua merita pro hominibus, non verò pro dæmonibus vel Angelis applicantis.

Ad confirmationem nego Minorem: cum enim merita nostra procedant à gratia sanctificante, quæ est semen gloriæ, & radix visionis beatificæ, ex natura sua, & absque omni promissione & ordinatione Dei extrinseca, ad præmium determinatum, scilicet beatitudinem supernaturalem, secundum determinatum gradum, referuntur, & ad illam, sicut via ad terminum, & media ad finem, ordinantur, ut supra ostensum est.

Obijcies ultimò: Meritum dicit ordinationem ad duo, nempe ad mercedem cuius est dignum, & ad remuneratorem tanquam ad debitorem mercedis; ita ut sine utroque ordine meritum de condigno salvari nequeat: Sed Deus non potest esse debitor, nisi sibi ipsi, & hoc ratione pacti & promissionis, juxta illud Augustini serm. 16. de verbis Apost. *Debitor factus est, non aliquid à nobis accipiendo, sed quod placuerit promittendo*: Ergo divina promissio, seu pactum, ad meritum de condigno necessariò requiritur.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem quoad secundam partem: ut enim Deus sit debitor ad retribuendam mercedem operibus justorum, sufficit quod illa ad mercedem ordinaverit; consequenter enim obligatur sibi ad implendam talem ordinationem: unde cum hæc ordinatio possit esse absque promissione, ex vi præcisæ voluntatis conferendi gratiam tanquam principium merendi, divina promissio non requiritur necessariò ad meritum de condigno, sed ad illud per accidens & concomitantem se habet.